

ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสิน
กรณีศึกษา พื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1
The Influencing Factors for the Approval of Small and Medium
Enterprises (SMEs) Loans of the Government Savings Bank
Case Study Area of Credit Risk Analysis Department for SMEs 1

พรเจตษ์ ยอดเสริม¹ ลลิตา หงษ์รัตนวงศ์²
E-mail: clubman_96@hotmail.com

บทคัดย่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษา พื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสิน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยการทำแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ และปลายเปิด ซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อธุรกิจ สังกัดฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 จำนวน 22 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัญหาด้วยทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อสร้างแนวทางในการแก้ไขปัญหา ผลการศึกษาพบว่า หลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านหลักประกัน และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านอัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งมีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อ ของธนาคารออมสิน เพื่อให้ธนาคารสามารถคัดกรองลูกค้าได้ตรงตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข โดยสามารถลดปริมาณสินเชื่อที่ไม่ผ่านการพิจารณา ดังนั้น การพัฒนา Application จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยในครั้งนี้ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้กับธุรกิจในยุคดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพให้องค์กรสามารถแข่งขันท่ามกลางยุคที่มีการแข่งขันสูงได้

คำสำคัญ: สินเชื่อ ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SME เกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคารออมสิน หลักการ 6C อัตราส่วนทางการเงิน

Abstract

The objective of this research study was to investigate the influencing factors for the Approval of Small and Medium Enterprises (SMEs) Loans of the Government Savings Bank Case Study Area of Credit Risk Analysis Department for SMEs 1. This research study was quantitative research and we used a survey to assess the research study. The survey consisted of the checklist and an open-ended form that collected data from a sample group of 22 employees who analyze business credit risk under the Credit Risk Analysis Department for Small and Medium Enterprises SME1. Then, we analyze the descriptive statistic by using frequencies, statistical percentage, mean, standard deviation and analyze the problems with various theories to create a solution to solve the problem. The findings of this research demonstrate that the most important of 6C principles in credit analysis (6 C's Policy) were collaterals and the most important of financial ratio analysis was the leverage ratio or financial ratio, which affects the loan approval of the government savings bank. Should the bank have an instrument to better qualify customers according to the criteria and conditions, it could reduce the number of unsuccessful loans. Application development is the most suitable solution at the present according to the results of this research study by applying technology to businesses in the digital age to increase the efficiency of the organization to achieve a competitive advantage.

Keywords: credit, small and medium-sized businesses SME, credit criteria of the government savings bank, 6C principle, financial ratios

¹ บัณฑิตวิทยาลัย กลุ่มวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

² อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ความเป็นมาของปัญหา

ธนาคารออมสิน ถือกำเนิดโดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ที่ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรักษาทรัพย์ให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย โดยทรงตราพระราชบัญญัติจัดตั้งคลังออมสินขึ้น เมื่อวันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2456 ด้วยพระราชปณิธานที่จะให้คลังออมสินเป็นที่เก็บรักษาทรัพย์สินอย่างปลอดภัย และฝึกฝนให้ราษฎรรู้จักเก็บออมทรัพย์อย่างถูกวิธี โดยปัจจุบันธนาคารต้องเผชิญกับการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งจากสถาบันการเงินด้วยตนเอง และผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non Bank) เพื่อให้ธุรกิจธนาคารสามารถคงอยู่ได้ ธนาคารจึงจำเป็นต้องรับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งธนาคารออมสินได้ก่อตั้งฝ่ายงานในการวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกู้ค้า SMEs เพื่อลดความเสี่ยงให้กับธนาคารที่มีลูกค้าทั่วประเทศ โดยแบ่งความรับผิดชอบเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกู้ค้า SMEs 1 และ ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกู้ค้า SMEs 2 ซึ่งมีหน้าที่ในการกลั่นกรองความเสี่ยงสินเชื่อ และจัดสรรวงเงินสินเชื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการใช้ ครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา เขตพื้นที่ของฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกู้ค้า SMEs 1 ซึ่งรับผิดชอบดูแลครอบคลุมทั้งภาคเหนือ (9 จังหวัด) และภาคกลาง (22 จังหวัด) เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีอัตราการปฏิเสธสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งการวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อถือได้ว่าเป็นกระบวนการขับเคลื่อนที่สำคัญมากของธนาคารออมสิน และเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับธนาคาร จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของ พบว่า ผลการพิจารณาสินเชื่อธุรกิจของ ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกู้ค้า SMEs 1 ตั้งแต่ปี 2561 – 2563 มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานของฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกู้ค้า SMEs 1 ตั้งแต่ ปี 2561 – 2563

รายการ	ปี 2561	สัดส่วน	ปี 2562	สัดส่วน	ปี 2563	สัดส่วน
จำนวนทั้งหมด	316	100.00%	699	100.00%	914	100.00%
อนุมัติ	312	98.73%	671	95.99%	868	94.97%
ปฏิเสธ	4	1.27%	28	4.01%	46	5.03%

จากตาราง จะเห็นได้ว่า จำนวนรายงานวิเคราะห์สินเชื่อ (Credit Application) ที่ไม่ผ่านการพิจารณา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 4 ฉบับ, ปี 2562 จำนวน 28 ฉบับ และ ปี 2563 จำนวน 46 ฉบับ คิดเป็นสัดส่วน 1.27%, 4.01% และ 5.03% ตามลำดับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษา พื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อกู้ค้า SMEs 1 เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน

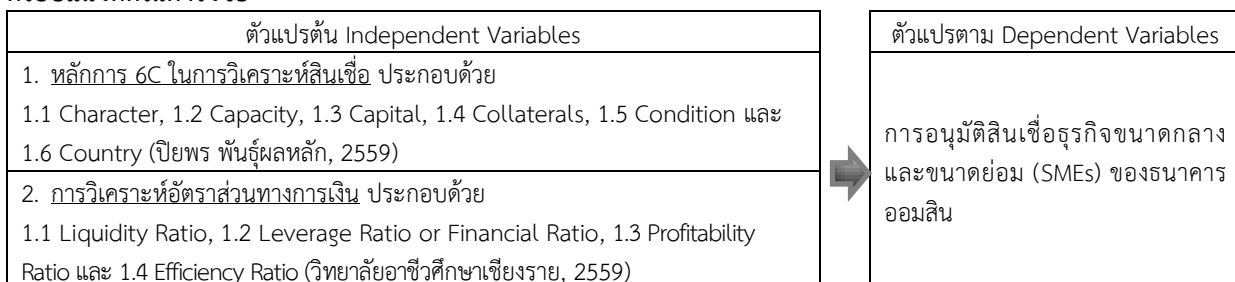
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน

สมมุติฐานงานวิจัย

1. หลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อมีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสิน
2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษา พื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) คือ พนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อธุรกิจ (CR) ทั้งหมดของธนาคารออมสิน จำนวน 44 คน ประกอบไปด้วย ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 จำนวน 22 คน และฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 2 จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นพนักงานที่จัดทำรายงานการกลั่นกรองสินเชื่อ (Credit Underwriting Report) เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งได้มาจากจำนวนประชากร โดยผู้วิจัยได้คำนึงเห็นว่าวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับงานวิจัยนี้ คือ วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบไปด้วย พนักงานฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความสามารถในการวิเคราะห์สินเชื่อให้กับฝ่ายธุรกิจลูกค้า SMEs กรุงเทพฯ และปริมณฑล และศูนย์สินเชื่อธุรกิจ SMEs 1-9 มาเป็นเวลานาน (ตั้งแต่ก่อตั้งฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อ) ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในลักษณะธุรกิจ SMEs ในพื้นที่เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับคำสั่งธนาคารออมสิน เพื่อทำให้ผู้วิจัยได้ทราบปัญหาที่ถูกต้อง และตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) และปลายเปิด (Open-ended Form)

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ตามคำสั่งธนาคารออมสิน ซึ่งแบ่งหน้าที่ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อ โดยฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 จะเป็นฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อให้กับฝ่ายธุรกิจลูกค้า SMEs กรุงเทพฯ และปริมณฑล และศูนย์สินเชื่อธุรกิจลูกค้า SMEs 1 – 9 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบดูแลครอบคลุมทั้งภาคเหนือ (9 จังหวัด) และภาคกลาง (22 จังหวัด)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อ (CR) สังกัดฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ของธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นพนักงานที่จัดทำรายงานการกลั่นกรองสินเชื่อ (Credit Underwriting Report) จำนวน 22 ท่าน ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยให้กลุ่มเป้าหมายกรอกแบบสอบถามด้วยตัวเองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสินแล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษา พื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลจากแบบสอบถามพนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อ (CR) สังกัดฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ของธนาคารออมสิน จำนวน 22 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 ของพนักงานทั้งหมด มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาโท ตำแหน่งพนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อ 7 มีอายุงานระหว่าง 6 – 10 ปี ประสบการณ์ในการวิเคราะห์สินเชื่ออยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับหลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน

ตารางที่ 2 ผลการจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับหลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน

หลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านหลักประกัน	4.71	0.48	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการชำระหนี้	4.69	0.47	มากที่สุด
ด้านเงินทุน	4.68	0.48	มากที่สุด
ด้านสถานการณ์	4.57	0.54	มากที่สุด
ด้านอุปนิสัยของลูกค้า	4.34	0.58	มากที่สุด
ด้านประเทศ	4.32	0.64	มากที่สุด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยเกี่ยวกับหลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน ผลการศึกษาพบว่า 3 ลำดับแรก คือ 1) ด้านหลักประกัน (Collaterals) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ที่ 4.71 ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ 2) ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) มีค่าเฉลี่ยที่ 4.69 ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ด้านเงินทุน (Capacity) มีค่าเฉลี่ยที่ 4.68 ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

และปัจจัยเกี่ยวกับหลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประเทศ (Country) มีค่าเฉลี่ยที่ 4.32

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) ที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน

ตารางที่ 3 ผลการจัดอันดับความสำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านอัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้	4.47	0.63	มากที่สุด
ด้านอัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์สภาพคล่อง	4.42	0.66	มากที่สุด
ด้านอัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร	4.34	0.64	มากที่สุด
ด้านอัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	4.30	0.74	มากที่สุด

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) ที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน ผลการศึกษาพบว่า 3 ลำดับแรก คือ 1) อัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio or Financial Ratio) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ที่ 4.47 ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ 2) อัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratio) มีค่าเฉลี่ยที่ 4.42 ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) อัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) มีค่าเฉลี่ยที่ 4.34 ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

และปัจจัยเกี่ยวกับเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) ที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio) มีค่าเฉลี่ยที่ 4.30

4. ผลการศึกษาจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลจากการแจกแบบสอบถามพนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อ (CR) สังกัดฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ของธนาคารออมสิน จำนวน 22 คน พบว่า มีพนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อฯ ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นแนวทางในการอนุมัติสินเชื่อ โดยมีข้อเสนอแนะให้ธนาคารออมสินจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานขององค์กรให้ไปในทิศทางเดียวกัน และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อของลูกค้า โดยให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับรูปแบบในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้ได้ลูกค้าที่มีคุณภาพตรงตามคุณลักษณะ และหลักเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด และไม่ก่อให้เกิดหนี้เสียในอนาคต

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษาพื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าพนักงานวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อ (CR) สังกัดฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ของธนาคารออมสิน ซึ่งมีลักษณะงาน คือ การกลั่นกรองความเสี่ยงสินเชื่อธุรกิจ SMEs และจัดสรรวงเงินสินเชื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้และลดความเสี่ยงสินเชื่อให้กับธนาคารออมสิน เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน โดยใช้หลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อ และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) เป็นหลักเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักประกัน (Collaterals) และด้านอัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio or Financial Ratio) มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการปล่อยสินเชื่อ SMEs ของธนาคารออมสิน ด้านกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ ซึ่งการให้สินเชื่อควรดำเนินการภายใต้โปรแกรมผลิตภัณฑ์สินเชื่อ (CPP) ที่มีหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่รัดกุมเป็นมาตรฐาน เพื่อให้มีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีความคล่องตัวในการอนุมัติ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยผู้ขอสินเชื่อควรมีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในโปรแกรมผลิตภัณฑ์สินเชื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อในแต่ละธุรกิจจะแตกต่างกันออกไป แต่สิ่งที่ธนาคารให้ความสำคัญมากที่สุดที่ธุรกิจทุกประเภทต้องมีเหมือนกันในเบื้องต้น คือ หลักประกัน (Collaterals) ตามหลักเกณฑ์ CPP ระบุไว้ชัดเจนว่า หลักประกันแต่ละประเภทสามารถกู้ได้ในสัดส่วนเท่าไร และอัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio or Financial Ratio) ตามหลักเกณฑ์ CPP ระบุไว้ชัดเจนว่าผู้ประกอบการต้องมี DSCR มากกว่า 1 เท่า จะแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการจะมีรายได้เพียงพอสามารถชำระหนี้คืนธนาคารได้

2. ผลการวิจัยพบว่าหลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสินอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดทุกด้าน โดยระดับความสำคัญมากที่สุด 3 ระดับแรก คือ ด้านหลักประกัน (Collaterals), ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) และด้านอุปนิสัยของลูกค้า (Character) ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันในส่วนของระดับความสำคัญมากที่สุดกับงานวิจัยของ ชูตาภา ผิวเผือก (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า หลักการ 5C ที่ใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย มีระดับความสำคัญมากที่สุด 3 ระดับแรก คือ ด้านหลักประกัน (Collaterals), ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) และด้านอุปนิสัยของลูกค้า (Character) และผลการศึกษาขัดแย้งกัน ในส่วนของระดับความสำคัญมาก คือ ด้านสถานการณ์ (Condition) และ ด้านเงินทุน (Capacity) โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางสรุปผลการศึกษาหลักการ 6C และหลักการ 5C ที่สอดคล้องและขัดแย้งกับงานวิจัย ของชูตาภา ผิวเผือก (2562)

หลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผล ต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน	ระดับความสำคัญ	หลักการ 5C ที่ใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย	ระดับความสำคัญ
ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูตาภา ผิวเผือก (2562)			
ด้านหลักประกัน	มากที่สุด	ด้านหลักประกัน	มากที่สุด
ด้านความสามารถในการชำระหนี้	มากที่สุด	ด้านความสามารถในการชำระหนี้	มากที่สุด
ด้านอุปนิสัยของลูกค้า	มากที่สุด	ด้านอุปนิสัยของลูกค้า	มากที่สุด
ผลการศึกษาขัดแย้งกับงานวิจัยของ ชูตาภา ผิวเผือก (2562)			
ด้านสถานการณ์	มากที่สุด	ด้านสถานการณ์	มาก
ด้านเงินทุน	มากที่สุด	ด้านเงินทุน	มาก
ด้านประเทศ	มากที่สุด		

3. ผลการวิจัยพบว่าหลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสินอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดทุกด้าน โดยระดับความสำคัญมากที่สุด 3 ระดับแรก คือ ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity), ด้านอุปนิสัยของลูกค้า (Character) และด้านเงินทุน (Capacity) ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันในส่วนของระดับความสำคัญมากที่สุดกับงานวิจัยของกัญญารัตน์ ธรรมวงศ์งาม (2554) ศึกษาเรื่องการศึกษาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) ในสำนักงานเขตลำปาง ผลการศึกษาพบว่า หลักการ 5C ในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) มีระดับ

ความสำคัญมากที่สุด 3 ระดับแรก คือ ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) , ด้านอุปนิสัยของลูกค้า (Character) และด้านเงินทุน (Capacity) และผลการศึกษาขัดแย้งกันในส่วนของระดับความสำคัญมาก คือ ด้านหลักประกัน (Collaterals) และด้านสถานการณ์ (Condition) โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางสรุปผลการศึกษาลักษณะ 6C และหลักการ 5C ที่สอดคล้องและขัดแย้งกับงานวิจัยของกัญญภาภัก ธรรมวงศ์งาม (2554)

หลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน	ระดับความสำคัญ	หลักการ 5C ในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน)	ระดับความสำคัญ
ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญภาภัก ธรรมวงศ์งาม (2554)			
ด้านความสามารถในการชำระหนี้	มากที่สุด	ด้านความสามารถในการชำระหนี้	มากที่สุด
ด้านอุปนิสัยของลูกค้า	มากที่สุด	ด้านอุปนิสัยของลูกค้า	มากที่สุด
ด้านเงินทุน	มากที่สุด	ด้านเงินทุน	มากที่สุด
ผลการศึกษาขัดแย้งกับงานวิจัยของ กัญญภาภัก ธรรมวงศ์งาม (2554)			
ด้านหลักประกัน	มากที่สุด	ด้านหลักประกัน	มาก
ด้านสถานการณ์	มากที่สุด	ด้านสถานการณ์	มาก
ด้านประเทศ	มากที่สุด		

4. ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) ที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสินอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดทุกด้าน โดยระดับความสำคัญมากที่สุดในระดับแรก คือ อัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratio) ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันในส่วนของระดับความสำคัญมากที่สุดกับงานวิจัยของ กัญญภาภัก ธรรมวงศ์งาม (2554) ศึกษาเรื่องการศึกษาคำขอสินเชื่อทางการเงินในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) ในสำนักงานเขตลำปาง ผลการศึกษพบว่า การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) ในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) มีระดับความสำคัญมากที่สุดในระดับแรก คือ อัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratio) และผลการศึกษาขัดแย้งกันในส่วนของระดับความสำคัญมาก คือ อัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio or Financial Ratio), อัตราส่วนเพื่อการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และ อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratio) โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 6 ตารางสรุปผลการศึกษาคำขอสินเชื่ออัตราส่วนทางการเงินที่สอดคล้องและขัดแย้งกับงานวิจัยของกัญญภาภัก ธรรมวงศ์งาม (2554)

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจของธนาคารออมสิน	ระดับความสำคัญ	การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน)	ระดับความสำคัญ
ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญภาภัก ธรรมวงศ์งาม (2554)			
อัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่อง	มากที่สุด	อัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่อง	มากที่สุด
ผลการศึกษาขัดแย้งกับงานวิจัยของ กัญญภาภัก ธรรมวงศ์งาม (2554)			
อัตราส่วนการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้	มากที่สุด	อัตราส่วนการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้	มาก
อัตราส่วนการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร	มากที่สุด	อัตราส่วนการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร	มาก
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	มากที่สุด	อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	มาก

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษาพื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 คือ 1) หลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อจากคุณสมบัติทั้ง 6 ด้าน พบว่า คุณสมบัติในการวิเคราะห์สินเชื่อ “ด้านหลักประกัน” มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่หลักประกันมีมูลค่ามากกว่าภาระหนี้ (หลักประกันค้ำมูลค่าหนี้) จะช่วยให้ธนาคารมีความเสี่ยงลดลง ในกรณีที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนด ธนาคารจะนำหลักประกันมาที่ค้ำประกันไว้ขายทอดตลาดตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อป้องกันการเกิดหนี้สูญ และ 2) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 ประเภท พบว่า คุณสมบัติ “ด้านอัตราส่วนการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้” มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อมากที่สุด เป็นหัวใจสำคัญในการ

พิจารณาสินเชื่อ ซึ่งรายได้ที่จะชำระหนี้คืนธนาคาร ควรมาจากการดำเนินธุรกิจ หากบริษัทมีรายได้จากแหล่งอื่น หรือรายได้ไม่เพียงพอชำระหนี้ ธนาคารต้องพิจารณาเป็นพิเศษ หรือกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ธนาคารควรมีการกลั่นกรองข้อมูลผู้ใช้บริการสินเชื่อในเบื้องต้น โดยนำปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมาพัฒนา Application ในการวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการ 6C ในการวิเคราะห์สินเชื่อในด้านหลักประกัน และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในด้านอัตราส่วนการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ จะทำให้สามารถคัดกรองลูกค้าได้ตรงตามที่ธนาคารกำหนด สามารถลดปริมาณสินเชื่อที่ไม่ผ่านการพิจารณา ส่งผลให้ธนาคารมีรายได้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยในครั้งนี้ และการนำเทคโนโลยีมาใช้กับธุรกิจในยุคดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพให้องค์กรสามารถแข่งขันท่ามกลางยุคที่มีการแข่งขันสูงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษา พื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บข้อมูลกับพนักงานสังกัดฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ดังนั้น ในการทำงานวิจัยในครั้งต่อไป ควรเป็นการต่อยอดงานวิจัยในครั้งนี้ โดยการทำการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ และใช้เครื่องมือ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุมัติสินเชื่อธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SMEs ของธนาคารออมสิน กรณีศึกษา พื้นที่ฝ่ายวิเคราะห์ความเสี่ยงสินเชื่อลูกค้า SMEs 1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนั้น ในการทำงานวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง หรือ สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เข้ามาร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาภักดิ์ ธรรมวงศ์งาม. (2554). การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) ในสำนักงานเขตลำปาง, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชุดาภา ผิวเผือก. (2562). ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย, สารนิพนธ์ หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- นโยบายการให้สินเชื่อธุรกิจ. (19 กุมภาพันธ์ 2564). ระเบียบธนาคารออมสิน ฉบับที่ 697
- ปิยพร พันธุ์ผลหลัก. (2559). หลักการ 6C ในการประเมินเครดิตของผู้ขอสินเชื่อ . <<https://www.gotoknow.org/posts/599919>> (สืบค้นเมื่อ วันที่ 6 กันยายน 2564).
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย. (2559). หน่วยที่ 6 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน(Financial Ratio Analysis) . <https://www.cvc.ac.th/cvc2011/files/10112711111051_16051916161741.pdf> (สืบค้นเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2564).